

Hare ture te aña Tribunales Laborales

**He hāpī atu he aha te Hare Ture te Aña (*Tribunales Laborales*),
he aha te rāua roa u'i 'e pe hē 'ana horo te ture.**

ĀHe aha, he aha te huru o te nā Hare Ture nei?

- E ai ro 'ā te taŋata hāito 'e e hatu i te ture horo (*Jueces*) mo te roa nō nei o te aña.
- Te ture e haka tere ena, e vānaŋa ana ture 'e, e riva nō mo uru te nu'u ta'ato'a haŋa mo haka roŋo i te ture.
- E piri ro 'ā te taŋata hāito 'e hatu i te ture horo ki te taŋata 'o ki te nu'u ma'u i te horo, ki te kope 'o nā kope hetu te horo 'e, e u'i tako'a ro 'ā te rauhuru me'e mo haka aŋi i te 'ati i horo ai.
- E rua nō aña e haka tere ena: he ra'e e ha'aputu tahi era i te rauhuru rave'a mo haka aŋi-aŋi riva-riva i te horo mo ha'amata te ture; 'e te rua, he ture mau mo hatu i a ai te tano mau.
- He haka poto-poto te ta'u mo ture ro 'ai 'e he haka horo-horou te ture horo.
- E u'i ra'e ro 'ā e te taŋata hāito 'e hatu i te ture rauhuru rave'a mo ta'e ŋe'i 'e mo ta'e haka noho te ture.
- Ta'ato'a ture, parau, aña rauhuru mo aña e te taŋata aña o nei nā hare, 'ina e ko 'ouhou e te nu'u ma'u i te horo.

ĀHe aha, he aha te rave'a u'i o te nā Hare Ture nei?

- He tātake tāue o te pū'oko aña ko ia ko tā'ana taŋata aña 'o ruŋa i te roa haka tere ta'e tano o te tapu mo te aña (*normas laborales*) 'o he tātake 'o ruŋa i te haka tere iŋa o te parau haka aña (*contrato de trabajo*) o te taŋata e tahi 'o, o te nuku-nuku taŋata; 'o ruŋa i te hā'au 'o, o ruŋa i te tapu ta'e mo'a o te roa nei o te aña.
- He tātake tāue 'o ruŋa i te haka tere iŋa o te tapu ha'ati'a mo taka-taka o te mahiŋo aña (*organización sindical*) 'e mo hā'au i te rāua me'e haŋa (*negociación colectiva*).
- He ture tāue 'o ruŋa i te haka tere iŋa o te tapu mo hāpa'o i te taŋata 'e te mahiŋo (*normas de previsión o de seguridad social*) horo e te taŋata e aña no 'ā o'e te nuku-nuku taŋata aña, e te pū'oko aña 'e, e te taŋata ku oti 'ā te rāua ta'u aña te roa nō mo ta'e o'o he roa era mo rara haka 'ou i te roŋo hatu mo haka 'ite e ai ro 'ā te 'ati o te hakari o te taŋata 'o, o ruŋa i te parau taote va'ai mo ta'e aña.
- He horo mo ture i te roŋo ta'e tano hatu e te hōnui haka tere aña mo te roa nei o te aña (*autoridad administrativa laboral*), roa mo hā'ū'ū hai tara mo te taŋata 'e te mahiŋo 'ati tāue (*previsional*), 'e mo te roa mo hāpa'o i te mahiŋo mai te 'ati rauhuru (*seguridad social*).
- He ture mo haka tika i te hatu uŋa ki te pū'oko aña o ruŋa i te roa 'ati tāue o te taŋata aña, māui-ui tāue o nei aña hetu ki te taŋata aña, (*con excepción de la responsabilidad extracontractual*).
- Tētahi atu roa va'ai e te mau tapu henua ki te nā Hare Ture ena mo te roa nei o te aña (*Juzgados de Letras com Competência Laboral*).

ĀE ai te taŋata hā'ū'ū ture (*abogado*) mo horo e tahi ture?

'E ē, mo ai 'ina ō'oi tara, mo te Hare Mau Hōnui Tire (*Estado*) e va'ai atu e tahi taŋata hā'ū'ū ture aña 'ina e ko 'ouhou koe.